

Jak budować dobrą współpracę z rodzicem dziecka objętego WWRD?

Joanna Dryjańska

Fundacja Wsparcie na Starcie

Przeżycia i reakcje rodziców dzieci z wyzwaniami rozwojowymi

Sposób przekazania rodzicom informacji o problemach dziecka wpływa na ich **poznawczą ocenę sytuacji**, czyli na to:

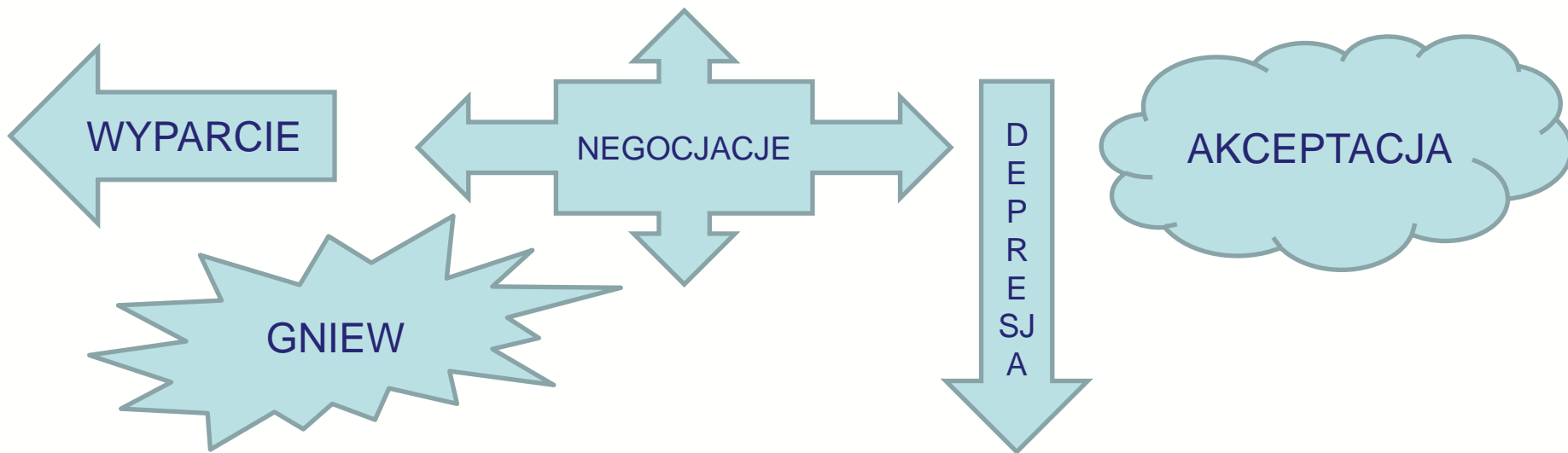
- w jaki sposób rodzice myślą o trudnościach dziecka, gdzie upatrują „przyczyn”, jakie znaczenie nadają temu, że rozwój ich dziecka jest zaburzony,
- jakich metod terapeutycznych poszukują,
- jaki poziom stresu będą odczuwać rodzice w związku z faktem posiadania dziecka ze SPE,
- co w konsekwencji wpływa na codzienne funkcjonowanie dziecka.

NIE MÓW CO MYŚLISZ – MYŚL CO MÓWISZ!

Nie snuj hipotez – mów co WIDZISZ i co MOŻNA ZROBIĆ

ŻAŁOBA

- Rodzice/opiekunowie po informacji, że ich dziecko jest niepełnosprawne lub zagrożone niepełnosprawnością muszą od nowa uczyć się swojej roli.
- Jest to proces, który trwa.
- Rodzice przeżywają żałobę po stracie dziecka zdrowego:

FAZA SZOKU I WYPARCIA

Faza szoku i wyparcia

CO MOŻE POMÓC?

- udzielanie rzetelnych informacji o funkcjonowaniu dziecka – opisywanie zachowań (również pozytywnych!)
- wyrażanie zrozumienia dla pojawiających się uczuć rodzica – dawanie przestrzeni do rozmowy (nie tylko o dziecku)
- dawanie rodzicom poczucia, że dziecko jest pod dobrą opieką, że my panujemy nad sytuacją i wiemy co robić

CZEGO NALEŻY UNIKAĆ?

- dawania złudnych nadziei, że dziecko rozwija się prawidłowo, zachęcania rodziców do zaniechania działań diagnostycznych
- nieustannego konfrontowania rodzica z trudnościami dziecka, dostarczania „dowodów” (*żeby uwierzył, że coś jest nie tak...*)
- naciskania na natychmiastowe podjęcie działań terapeutycznych (*Proszę się wziąć w garść, musimy się jak najszybciej zabrać do pracy...*)

FAZA UŚWIADOMIENIA PROBLEMU

Faza uświadomienia problemu

CO MOŻE POMÓC?

- udzielanie rzetelnych informacji dotyczących zaburzenia, jego możliwych konsekwencji dla rozwoju dziecka
- rozmowy o obawach, lękach rodziców – neutralizowanie „fałszywych przekonań” (np. informacji z Internetu...)
- stopniowe nakierowywanie rodziców na kolejne działania, które mogą podjąć (metodą małych kroków)

CZEGO NALEŻY UNIKAĆ?

- pocieszania rodziców, że dziecko „wyrośnie” z trudności, że w zasadzie „nic się w Państwa życiu nie zmieni”
- „uświadamiania” rodzicom powagi sytuacji – snucia czarnych prognoz na temat przyszłego rozwoju dziecka
- okazywania własnej bezradności, wymagania wsparcia od rodziców (*Jest bardzo trudno, nie wiemy co robić, czy możecie nam Państwo przekazać jakieś wskazówki...*)

FAZA GNIEWU

Faza gniewu

CO MOŻE POMÓC?

- odbarczanie rodziców od poczucia winy – udzielanie rzetelnych informacji na temat przyczyn trudności dziecka
- zabezpieczanie relacji wewnątrz rodziny – otwarcie na wsparcie wszystkich członków rodziny, ew. pokierowanie do specjalisty (psychoterapeuta, psycholog)
- przekierowywanie energii w konkretne działania – wymagające niewielkiego wysiłku i z dużą szansą na sukces

CZEGO NALEŻY UNIKAĆ?

- dołączania się do „szukania winnych” lub obarczania winą za trudności dziecka rodziców
- obrażania się, traktowania osobiście, „brania do siebie” negatywnych zachowań rodziców
- umacniania postawy roszczeniowej (nie stawiania granic w kontakcie terapeutycznym, „wyręczanie” rodziców)

FAZA WALKI

Faza walki

CO MOŻE POMÓC?

- dostarczanie rzetelnych informacji o metodach terapeutycznych (umocowanie naukowe, możliwe korzyści i zagrożenia)
- uświadamianie jak działania rodziców wpływają na dziecko i na całą rodzinę (przestymulowanie, przemęczenie, nadwyrężanie relacji między członkami rodziny) , ale nie w formie konfrontacji!
- dążenie do bycia w kontakcie ze wszystkimi specjalistami, z usług których korzystają rodzice, podejmowanie prób wymiany informacji / uspoźniania celów i metod pracy

CZEGO NALEŻY UNIKAĆ?

- „dopingowania” rodziców, motywowania do podejmowania kolejnych działań, informowania „co jeszcze mogliby zrobić”
- dostarczania anegdotycznych informacji o dzieciach, którym pomogły niesprawdzone metody
- podziwiania za poświęcenie, za to, że „robią dla dziecka wszystko”
- uwaga na grupy wsparcia!
- odwracania się od rodziny, obrażania, że nie chcą „naszej terapii”

FAZA DEPRESJI

Faza depresji

CO MOŻE POMÓC?

- pokazywanie rodzicom realnego obrazu dziecka (mocnych i słabych stron), **jego osobowości**, cech indywidualnych (dziecko ma zaburzenie, NIE JEST zaburzeniem)
- zabezpieczenie relacji między rodzicami a dzieckiem – tworzenie okazji do **dobrych, wspólnych doświadczeń**, sukcesów
- akceptacja i wspieranie dążeń rodziców do uwzględniania w „nowej rzeczywistości” potrzeb swoich i innych członków rodziny
- pokazywanie że rodzice **zrobili dokładnie to co mogli** i tyle ile mogli aby pomóc dziecku
- zapewnianie, że dziecko jest w dobrych rękach, że nadal wspólnie możemy mu pomagać pracując małymi krokami

CZEGO NALEŻY UNIKAĆ?

- umacniania w rodzicu nierealistycznego obrazu dziecka (zarówno nadmiernie pozytywnego, jak i negatywnego)
- zachęcania rodzica do poświęcania się dla dziecka, podporządkowywania jego terapii życia rodzica i całej rodziny

FAZA RACJONALNYCH DZIAŁAŃ

How to Find a Good
CHILD THERAPIST

AnxiousToddlers.com

Faza racjonalnych działań

CO MOŻE POMÓC?

- stopniowe włączanie rodziców w proces decyzyjny: nad czym chcieliby pracować, jakie podejście, metody im odpowiadają / jakie nie
- dzielenie się odpowiedzialnością, wzmacnianie poczucia kompetencji – wyznaczanie działań / zadań, które będą realizowane przez rodziców
- wsparcie w koordynacji działań specjalistycznych, dostosowanie ich do potrzeb i możliwości całej rodziny

CZEGO NALEŻY UNIKAĆ?

- wyręczania rodziców, odbierania im odpowiedzialności za proces terapeutyczny dziecka (*My się tym zajmujemy*)
- przedwczesnego przerwania na rodziców całej odpowiedzialności za proces terapeutyczny (*Państwo już świetnie wiecie co robić, poradźcie sobie*)

FAZA AKCEPTACJI I WSPIERANIA

Faza akceptacji i wspierania

CO MOŻE POMÓC?

- wzmacnianie i motywowanie rodziców do podejmowania działań nakierowanych na nich samych i innych członków rodziny
- przekazywanie odpowiedzialności za ostateczny kształt procesu terapeutycznego
- pozostawanie w gotowości do udzielania większego wsparcia w momentach kryzysu, subtelne monitorowanie sytuacji

CZEGO NALEŻY UNIKAĆ?

- obrażania się za ingerencje w decyzje terapeuty, komentowanie jego sposobu pracy, zauważanie błędów
- sabotowania prób rodziców by aktywnie włączyć się w proces terapeutyczny (np. brak zgody na obserwację zajęć, nieprzekazywanie programów, nieinformowanie o spotkaniach zespołu)
- pozostawiania rodziny „samej sobie” (*Państwo już tak świetnie sobie radzicie, nic tu po nas, teraz będzie już tylko lepiej*)

RODZICE NIEŚWIADOMI PROBLEMU CO ROBIĆ?

WZMACNIAMY CO SIĘ DA

**MÓWIMY O POTRZEBACH
DZIECKA**

**WYPRACOWUJEMY
WSPÓLNY CEL DZIAŁAŃ**

RODZICE NIEŚWIADOMI PROBLEMU CO ROBIĆ?

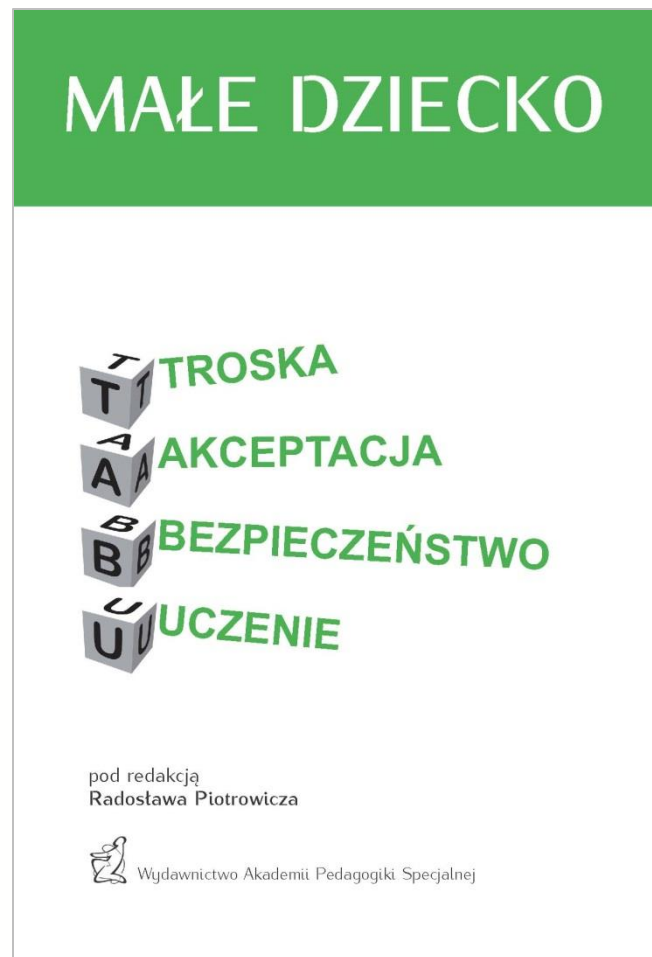
1. Przeprowadzamy **diagnozę funkcjonalną** dziecka.
2. Wskazujemy rodzicom sfery rozwoju dziecka, które wymagają wsparcia.
3. Przedstawiamy **plusy i minusy** podjęcia / niepodjęcia działań wspomagających rozwój dziecka.
4. Przedstawiamy **zindywidualizowany plan wspomagania** dziecka (niezależny od procesu diagnostycznego).
5. Wskazujemy plusy i minusy uzyskania diagnozy.

OD CZEGO ZACZAĆ DIALOG?

RODZIC WYSŁUCHANY LEPIEJ SŁUCHA

- Więcej rozumie, ma większe zaufanie, jest bardziej skłonny do współpracy.

Polecam książkę i mój rozdział o współpracy z rodzicami

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

RODZICE – RODZICOM

DYSKRECJA – INFORMACJA – ZROZUMIENIE

AUTYZM / ZESPÓŁ ASPERGERA / ZESPÓŁ DOWNA / OPIEKA STOMIJNA

Jesteś rodzicem, babcią, dziadkiem, nauczycielem, terapeutą? Zadzwoń, zapytaj, opowiedz.

Joanna Dryjańska

724 334 616

autyzm
zespół Aspergera

Karina Jankowska

606 820 084

zespół Downa

Maria Mossor-Kwit

695 557 679

stomia
choroba Hirschsprunga

www.wsparcienastarcie.org
www.facebook.com/wsparcienastarcie/
fundacja@wsparcienastarcie.org
+48 790 205 235